

Požadavky ke kolokviu z enviro SV4BP_ENVI :

Předmět se zaměřuje jednak na fakta, která získáte praktickými měřeními a také chce poskytnout nástroje k přemýšlení o souvislostech mezi lidskou společností a přírodou. Měl by vám pomoci ujasnit si své názory v této oblasti a najít souvislosti mezi vlastním životem a otázkami životního prostředí. Chtěli bychom podpořit kritické myšlení a schopnost diskuse (tj. kultivovat obtížnou schopnost naslouchat druhému a přitom dokázat obhájit vlastní názor). Ochrana životního prostředí patří mezi „problémové“ disciplíny. To znamená, že vedle faktů do hry vstupují i naše vlastní hodnoty, které pak zabarvují naše názory i ochotu k činům v této oblasti. Protože tu jde také o moc a o peníze, setkáváme se často s fakty tendenčně vybranými a často i zkreslenými podle zájmu toho kterého aktéra.

Měli byste se naučit či zdokonalit schopnosti samostatně získávat a hodnotit informace a posuzovat jejich hodnověrnost. S prázdnou hlavou se ale diskutovat nedá, proto byste si měli z kursu odnést i některá fakta. K tomu by měly sloužit seminární referátky, přednášky, měření.

Podle čeho budete hodnoceni:

Hodnotí se průběžně formou bodů.

1. Účast na měřeních se hodnotí, za jednu účast budou 3 body. Celkem za pokusy bude možné získat 15 bodů
2. Hodnotí se znalosti formou písemného testu, který proběhne koncem semestru. Maximum bodů za test: 10 bodů.
3. Samostatné **práce**: poster, rešerše, recenze, referát. Povinností je jedna práce a jedna recenze. /recenze >> text shrnující hodnocení umělec. nebo věd. díla, kritika; posuzovací řízení, jímž dílo prochází před vydáním, posudek/
4. Za každou včas odevzdanou a obhájenou práci obdržíte 5-20 bodů. Pokud práce nebude odevzdaná včas, bude za každou práci 2- 12 bodů.
5. Minimum potřebných bodů nutné k získání kreditů: **50 bodů**

Jak si vybrat a zpracovat samostatné práce

Poster

Cílem zpracování posteru je seznámení s českými organizacemi, zaměřenými na ochranu přírody a ekologickou výchovu. Dalšími cíli je tvořivá činnost, procvičení schopnosti prezentace výsledků.

Poster je anglické slovo pro plakát, míníme tím zpracování informací, získaných četbou materiálů některé nevládní ekologické organizace nebo časopisu, formou heslovitého, často ilustrovaného plakátu na balicí papír formátu A2 nebo A1. U posteru, což je forma běžně užívaná na vědeckých konferencích, je důležité vybrat pouze to podstatné, co Vám samotným připadá zajímavé, případně alarmující a dobře to graficky prezentovat, rozlišit (druhem, barvou písma). Poster musí být čitelný i z větší dálky. Ilustrace jsou vítány, tvořivosti se meze nekladou, důležitá je sdělnost. Výsledky budete prezentovat kolegům, budete na to mít asi 5-10 minut.

Můžete něco najít na internetu na stránkách Veronica či navštívit "zelenou" organizaci v místě bydliště, požádat o materiály, udělat rozhovor. Může jít také o organizaci zaměřenou na ekologickou výchovu, v tom případě není nutná podmínka "nevládnosti" (jde často o školská zařízení).

Poster můžete zpracovat buď samostatně, nebo ve dvojici. Bude důležité, aby se obě části dvojice podílely na prezentování posteru. Nezapomeňte, že podmínkou pro plný počet bodů je prezentace Vámi vybrané organizace, projektu či časopisu ostatním. Téma pro poster je třeba konzultovat.

Recenze

Cílem recenze je stručně popsat obsah knihy, kterou si vyberete ze seznamu, a vyjádřit svůj názor na ni. Velmi důležité je vybrat si pro sebe tu správnou knihu, aby její četba měla pro vás smysl.

Na začátku textu uveďte kompletní citaci knihy, tj. autory, název, vydavatelství, místo a rok vydání, počet stran. Rozsah by měl být zhruba 3-4 normostrany, pokud budete psát v ruce, dbejte prosím na čitelnost. Z textu by mělo být jasné, co je obsah knihy a co je Váš názor na tento obsah! Pokud budete přímo citovat text knihy, je třeba jej odlišit tak, aby bylo jasné, že jde o citát. Citáty používejte jen tehdy, chcete-li ilustrovat nějakou vlastní myšlenku, týkající se textu.

Seznam doporučených autorů. Vybírejte pečlivě, každá kniha je z jiného soudku.

Při psaní názorové části práce používejte jako vodítko následující otázky:

Proč jste si vybrali právě tuto knihu? Jak se Vám četla? Jsou Vám názory autora blízké? Splnila kniha představu, kterou jste si o ní vytvořili? Co Vás zaujalo, co překvapilo, s čím souhlasíte, s čím ne? Jak na Vás kniha působila? Připomíná Vám něco v ní vlastní zkušenost, jinou četbu, názor, zážitek? Jak Vás kniha ovlivnila (či neovlivnila) v osobní rovině? Své názory na obsah knihy se snažte dokladovat konkrétními citáty nebo odkazy na stránku, kde je text, s nímž polemizujete.

Seznam titulů k recenzi

Carter, Forest: Škola Malého Stromu. Kalich, Praha, 1993

Kohák Erazim: např. Zelená svatozář. Nebo cokoliv od něj Slon, Praha, 1998 (nove vydání 2000).

Keller Jan: Až na dno blahobytu Hnutí DUHA 1995

Keller Jan: Politika s ručením omezeným, Evropský literár.klub 2001 (ELK)

Keller Jan: Nedomyšlená společnost, nakl.Doplňek 2001

Komárek Stanislav: Příroda a kultura, nakl.Medúza 2000

Koukolík František: Lenochoď a vesmír, Vyšehrad 1995
Librová, Hana : Pestří a zelení. Veronica, 1994.

Lovelock James: Gaia - živoucí planeta. Mladá fronta, Praha, 1994.

Novotný Jan: Proč Platón nebral zeleninu? Doplňek, 2002

Máchal Aleš: Špetka dobromysli. Ekocentrum Brno, 1995.

Papoušek, Jiří: Hovory o ekologii - Cesty k trvale udržitelnému Česku. Portál, Praha, 2000.

Seymour, John, Herbert Girardet: Zelená planeta.

Storch, David, Stanislav Mihulka, S: Úvod do současné ekologie. Portál, Praha, 2000.

Schrodinger Erwin: CO je život? Duch a hmota, Vutium 2005

Rešerše

Cílem zpracování rešerše je procvičit hledání informací k tématu, které souvisí s energií a je nějakým způsobem kontroverzní. Umět vybrat to podstatné k prezentaci. Dokázat si udělat názor na věrohodnost zdrojů. Rešerše se zpracovává individuálně.

Jak zpracovat rešerši:

1. Vyberte si z následujících otázek jednu, která vám připadá zajímavá...
 1. Kdy dojdou fosilní zdroje (ropa, plyn uhlí)? !
 2. Jaderná energie a globální oteplování
 3. Fosilní zdroje a globální oteplování
 4. Problém likvidace jaderných elektráren (scénáře, náklady) !
 5. Problém vyhořelého jaderného paliva (co to je, jak dlouho vydrží, jaké jsou problémy, jak se řeší) !
 6. Vodík jako palivo: Je to reálná možnost a jaké jsou výhody a nevýhody? !
 7. Vztah mezi získáváním energie a zaměstnaností (Teze:Obnovitelné zdroje vedou k větší zaměstnanosti. Je to pravda?)
 8. Jak přispívá doprava ke globálnímu oteplování?
 9. Jak je možné omezit nutnost soukromé automobilové dopravy? (Organizačně, legislativně, ekonomicky, v územním plánování, změnou životního stylu?) !
 10. Vztah mezi energií a demokracií (Teze: obnovitelné zdroje vedou k větší možnosti kontroly ze strany veřejnosti. Centralizované zdroje vedou k totalitnímu myšlení. Je to pravda?)
 11. Česká republika - jaké celkové množství a procento spotřeby energie lze pokrýt větrem? Jak je tomu v jiných zemích? !!
 12. Jaké jsou výhody a nevýhody velkých vodních děl?
 13. Česká republika - jaké celkové množství a procento spotřeby energie lze pokrýt malým vodními elektrárnami? !!
 14. Biomasa jako zdroj energie - co to je, jak to technicky funguje. !!
 15. Česká republika - jaké celkové množství a procento spotřeby energie lze pokrýt biomasou? Jak je tomu jinde?
 16. Česká republika - jaké celkové množství a procento spotřeby energie lze pokrýt sluneční energií? Jak je tomu jinde? !!
 17. Jaká ekonomická a právní opatření by pomohla většímu využití obnovitelných zdrojů? !!
 18. Jaké máme rezervy v úsporách energie v domácnosti? (Jak může ušetřit energii v domácnosti každý z nás?) !!
 19. Jaká ekonomická a právní opatření mohou pomoci uskutečnit větší úspory v oblasti energie v oblasti účinnosti spotřebičů, průmyslové

výroby, izolací apod.? (Jak může stát a obce podpořit šetření energií?) !

20. Obnovitelné zdroje v EU. Jaká právní a ekonomická opatření zavádí země EU pro přechod na obnovitelné zdroje? !
21. Na co se vlastně energie spotřebovává? U nás? Ve světě? Proč roste spotřeba energie? Jak rychle? Lze tomu bránit?
22. Zdroje uranu pro jaderné elektrárny - jak dlouho vydrží, jaký je dopad na lidi a přírodu.

2. Když budete mít "přiklepnuté téma" , snažte se více prostředky zjistit odpověď na danou otázku. Nenechávejte na poslední chvíli. Snažte se zachytit zdroje z protichůdných oblastí názorového, mocenského, společenského spektra. Např. u jaderné energie a globálního oteplování se snažte zjistit, co o tématu soudí Duha, Veronica, Calla a co JETE či ČEZ. Snažte se také použít různé typy zdrojů. Nejen internet, ale třeba i knížky, encyklopedii, denní tisk, rozhlas. Spolupráce s kolegy při tipech na dobré internetové zdroje či vzájemnému půjčování literatury i formou diskuse může být také přínosem. U odpovědí na některé otázky bude hrát roli i vlastní úsudek (asi 9, 12, 19, 21), ovšem musí být nějak podložen - logicky či literaturou.
3. Můžete si dělat jakkoliv dlouhé poznámky, stahovat věci z internetu, apod. Ale výsledným výstupem nebude klasická práce, ale jednostránkové teze, v nichž shrnete hlavní body toho, co jste zjistili. Stejně tu bude uvedení zdroje. U každého zjištěného faktu musíte v tezích uvést zvlášť, kde jste ho načerpali. (Nestačí souhrnně na konci stránky)
Nepřebírejte informace nekriticky! Co je psáno, není vždy dáno.
4. Pro krátký ústní projev připravte to nejpodstatnější, co jste zjistili, co by mohlo kolegy zajímat, co vás samotné třeba překvapilo či zaskočilo. Přitom nám sdělte i zdroje - odkud informace pochází je velmi důležité. Do jaké míry je zdroj, který jste použili, věrohodný, nakolik může být ve svém sdělení či výsledcích ovlivněn svými hodnotami či vztahy autora k mocným tohoto světa (koho chleba jíš, toho píseň zpívej).

Referát - zpráva popisující a hodnotící skutečnosti veřejného rázu nebo i vědeckou problematiku

Obecně o zpracování textu referátu z envirotématiky:

Text by měl odpovídat na následující otázky: V čem je problém? Jak se projevuje? (tj. jaké jsou negat. důsledky pro člověka a pro přírodu?) Jaké je možné řešení? Co mu brání na místní úrovni? Co mu brání na vyšší úrovni (legislativa, ekonomické podmínky)?

Informace nejlépe zjistíte formou rozhovoru s příslušným úředníkem na městském, obecním či úřadě, případně s místním ekologickým aktivistou.

Text by pak byl shrnutím tohoto rozhovoru. V textu jasně uveďte zdroj informací!

Alternativa: pokud znáte někoho, kdo např. provozuje malou vodní elektrárnu, biofarmu, či pracuje s veřejností v rámci nějaké neziskové organizace, apod., můžete s ním udělat rozhovor o jeho projektu: co a proč dělá, jaké jsou problémy, jak se mu daří je překonávat.

Další alternativa: Pokud jste pedagogové (či vedete dětský kroužek), můžete promyslet a sepsat vzorové dvě hodiny výuky některého tématu, které spadá do tématu kursu. Program by měl zahrnovat některé aktivizující formy výuky. Mělo by být jasné, pro kolik a jak starých dětí bude program koncipován, jaké budou třeba prostory a pomůcky, co bude cílem hodiny, tj. co se děti mají naučit - znalosti, dovednosti, postoje), jak hodina konkrétně proběhne, co bude jak dlouho trvat.

Několik obecnějších poznámek, jak přistupovat k napsání práce:

Nebojte se do textu vložit sami sebe, klidně se vyjadřujte v první osobě. Na úvod napište, z jakého důvodu jste dané téma a člověka vybrali, na závěr stručně shrňte, co jste se vlastně dozvěděli, jestli se nějak změnil Váš názor, postoj, co si z práce odnášíte nového. Základním požadavkem je srozumitelnost. Odborné termíny použijte jen, jsou-li nezbytné, a v tom případě je vysvětlete.

Srozumitelnost je největší ctností jak učitele, tak člověka pracujícího v mezioborové sféře ochrany životního prostředí. Pište vlastními slovy.

Nepřetahujte věci z internetu. Obrázky, mapy a grafy minimálně, jen když se bezprostředně týkají tématu a vysvětlete, proč jste je použili.

Pokud neděláte rozhovor, měl by Váš text vycházet nejméně ze tří pramenů.

U každé odborné práce je důležité jasně uvést prameny. U rozhovoru uveďte, s kým jste mluvili a kdy (případně i kde, pokud si myslíte, že je to důležité).

U knížek plnou citací. U internetových zdrojů nejen webovou adresu, ale i zřizovatele stránek, datum stažení informace, autora textu.